

FOSENSTRATEGIEN 2020

FOSENSTRATEGIEN

VISJON

▶ SAMMEN FOR VEKST OG
UTVIKLING

KJERNEVERDI

▶ BÆREKRAFTIG UTVIKLING

SLAGORD

▶ BEGEISTRET ILAG!

HOVEDMÅL

▶ 1: VERDISKAPING I
FOSENREGIONEN

▶ 2: SAMFUNNSUTVIKLING
FOR FOSNINGEN

▶ 3: VIDEREUTVIKLE
KOMMUNALE
TJENESTESAMARBEID

FOSEN
REGIONEN

Interkommunalt Politisk Råd

NÆRINGSKOMPASS Fosenregionen

2021-2024

Innholdsfortegnelse

1. Forord

2. Oppdraget

3. FNs bærekraftsmål

4. Innsatsområder

5. Vedlegg

Intern analyse

Ekstern analyse

Overordnede funn fra den eksterne analysen

Det er gjennomført intervju med 20 aktører i næringslivet på Fosen. Disse representerer bedrifter av ulik størrelse fra forskjellige bransjer.

Funn fra intervjuene

Styrker	Forbedringsområder
Naturressurser <ul style="list-style-type: none">• Store sjøareal og kystlinje• Nær fangstfeltet man jobber med• Tilgang til ren energi• Blå sektor i vekst, stort potensial i årene fremover• Reiseliv og satsing på mat	Samferdsel og infrastruktur <ul style="list-style-type: none">• Noen aktører vektlegger sterkt behov for bruforbindelse til Trondheim• Behov for utbedring av vei. Veikvaliteten er spesielt krevende for semitrailere som skal frakte varer ut• Store fysiske avstander• Utnytte kraften som produseres på Fosen lokalt
Stor aktivitet og bredde i næringslivet <ul style="list-style-type: none">• Noen store, viktige offentlige aktører• Blanding av store, stabile bedrifter og mindre aktører• Stor aktivitet i anleggsbransjen• Stor aktivitet i blå sektor• Spennende teknologibedrifter	Rammevilkår og samarbeid mellom kommunene <ul style="list-style-type: none">• Tilrettelegging av næringsareal, også på sjø• Tilgang på kapital• Bedre rammebetingelser for nytt og eksisterende næringsliv• Uforutsigbarhet i offentlig planlegging• Mer felles og koordinert informasjon fra kommunene til næringslivet• Samarbeid på tvers av kommunene for å ivareta grüdere
Lokal utdanning og kompetanse <ul style="list-style-type: none">• Gode skoler i regionen• De videregående skolene er spesielt viktig for å utdanne arbeidskraft næringslivet trenger• Opplevelse av at man er gode til å dele kunnskap• Nærhet til kompetansemiljøene i Trondheim	Tilgang på folk og kompetanse <ul style="list-style-type: none">• Sentralisering og fraflytting utfordrer næringslivet• Få ungdom til å flytte tilbake etter endt utdanning• Tettere samarbeid med forsknings- og kompetansemiljø, her ligger det et stort potensial for flere bransjer• Felles arena for samarbeid om forskning og innovasjon• Samarbeid om bemanning og rekruttering (jobb for to)

Kommentarer fra næringslivet til planen:

Mange av næringslivsrepresentantene er tydelige på at det i en strategisk næringsplan for Fosenregionen er underordnet å velge ut enkeltbransjer som satsingsområde. De peker på at næringslivet har behov for tilrettelegging fra det offentlige og satsning på rammevilkår, infrastruktur og samferdsel. Næringslivet er tydelig på at de ønsker tettere samarbeid om næringsutvikling på Fosen og at det er viktig at kommunene fremstår med én stemme og ikke havner i lokaliseringdebatter.

Et Næringskompass som bygger opp under FNs bærekraftsmål

Bærekraftig utvikling handler om langsiktig verdiskaping. Spesielt fire av FNs bærekraftsmål utpeker seg som vesentlig sett opp mot de prioriterte satsingsområdene i næringsplanen. De bærekraftsmålene samarbeidsplanen for næringsutvikling har gode forutsetninger til å bidra til er:

Mål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Mål 9: Industri, innovasjon og infrastruktur

Mål 11: Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Mål 17: Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling.

Dette er bærekraftsmålene som samarbeidsplanen har størst påvirkning på. Videre i dokumentet knyttes bærekraftsmålene til de prioriterte tiltakene. Et tiltak vil bygge opp under flere bærekraftsmål, men i samarbeidsplanen fremmes det bærekraftsmålet som tiltaket har størst innvirkning på.

FN har vedtatt 17 utviklingsmål for å fremme sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft på verdensbasis. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, samtidig som vi tar vare på fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov.

Hovedfunn fra den interne analysen viser at det er potensial for enda mer samarbeid

Hovedfunn fra intervjuer med kommunene

Samarbeidet i dag kan bli bedre

- Kommunene er ulike.
- Når vi lykkes med samarbeidet ser vi gode og viktige resultater.
- Det er viktig å finne det som forener oss og det vi kan bli enig om.
- Det er stor kraft i det å stå samla.

Nedgang i folketall er en utfordring for bedriftene og tilgang til arbeidskraft

- I perioden 2011 - 2021 er det kun Åfjord (1,1%) og Ørland (6,2 %) som har hatt befolkningsvekst. Indre Fosen hadde en nedgang på 1,2 % i samme periode. Osen hadde en nedgang på 9,8 %.
- Tilgang til arbeidskraft handler om å gjøre kommunene attraktive for folk å flytte til. Derfor handler næringsutvikling også om samfunnsutvikling.

Næringslivet er opptatt av å ha gode rammebetingelser

- Tilgang til strøm er en av de akutte utfordringene som må løses for næringslivet.
- Fiber og bredbånd er viktig, både for næringslivet, men også for å skape bolyst og attraktivitet.
- Å lykkes med viktige samferdselsprosjekter er viktig for å gjøre avstandene kortere både for privatperson og næringsliv.

Oppsummert hovedfunn

Vi må samarbeide om det som er viktig at vi står samla om og der vi kan få gjennomslag ved å stå samla

Tilgang til arbeidskraft og kompetanse er viktig

Vi som politikere må sammen kjempe for gode rammebetingelser for næringslivet

Det næringslivet etterspør er forutsigbarhet og gode rammebetingelser.

Det viktigste med samarbeidet er at man får større slagkraft. Den slagkraften har stor verdi.

Innsatsområder

Innsatsområder

Rammebetingelser

Jobbe for felles arbeidsgiveravgift

Nyttiggjøre en større andel av kraften som produseres i regionen lokalt

Jobbe for økt tilgang til kapital

Utvikle helhetlig politikk for næringsareal

Arbeidskraft og kompetanse

Utarbeide en pendlerstrategi

Posisjonere Fosen som Co-working region

Arbeide aktivt for nyskapning og innovasjon

Være en aktiv pådriver for desentralisert høyere utdanning

Økt satsing for fagkompetanse

Videreutvikle kompetanseforum

Samferdsel og infrastruktur

Fortsette arbeidet med Stjørnfjordbrua og Fosenbrua

Tilrettelegge for bedre kollektivtransport

Styrke digital infrastruktur

Kartlegge potensial for havneutvikling

Jobbe for bedre samferdselskoordinering

Rammebetingelser

Samarbeid rundt gode rammebetingelser for næringslivet på Fosen skal øke verdiskapningen og tilflyttingen til regionen

Tiltak	Beskrivelse	Prioritert samarbeid
Jobbe for felles arbeidsgiveravgift	Hurdalsplattformen peker på den differensierte arbeidsgiveravgiften som et hovedvirkemiddel i distriktspolitikken. Per i dag har kommunene på Fosen ulik arbeidsgiveravgift. For næringslivet i regionen er det viktig med en felles, lav arbeidsgiveravgift, blant annet for å unngå konkurranseulempen for næringslivet innad i regionen. Derfor bør være et mål at alle kommunene på Fosen plasseres i sone 4.	 <p>Rådet skal drive aktiv politisk påvirkning opp mot både Stortinget og regjeringen.</p>
Nyttiggjøre en større andel av kraften som produseres i regionen lokalt	Regionens energiressurser vil være viktig for å styrke og ta nye posisjoner innen både eksisterende næringer og utvikling av nye kraftintensive næringer. Dette vanskeliggjøres av dagens begrensede krafttilgang. Det produseres mye kraft på Fosen og regionen har stilt store naturområder til disposisjon for både vindkraft og kraftlinjer. Fremover må det jobbes for at denne kraften i enda større grad kan utnyttes lokalt.	 <p>Rådet skal jobbe aktivt for å påvirke nasjonale myndigheter og regulatoriske føringer for utbygging og tilgang til kraftlinjer som gir strøm til Fosenregionen.</p>
Jobbe for økt tilgang til kapital	Fosen har en bank- og finansnæring med nærhet til næringslivet. Å jobbe for å bevare den lokale banken er viktig for næringslivet i regionen siden lokalbankene har god innsikt i regionens behov og ønsker. I tillegg vil tilgang på tilstrekkelig investeringskapital være avgjørende for utviklingen av næringslivet. Blant annet vil det grønne skiftet gi store muligheter for næringslivet i årene fremover, men dette vil også være en kapitalkrevende omstilling. Derfor er det viktig å stimulere til økt investeringsvilje og bruk av privat kapital i regionen.	 <p>Rådet bør samarbeide med næringslivet og næringslivsorganisasjonene på Fosen for å jobbe for økt tilgang på investeringskapital. I tillegg bør rådet ta initiativ til økt samhandling med de lokale bankene og se på muligheten for å etablere et nettverk sammen med disse.</p>
Utvikle helhetlig politikk for næringsareal	Tilgang til næringsareal, både på land og til havs er avgjørende for næringsutvikling. Kommunene på Fosen bør utvikle en helhetlig arealpolitikk som bidrar til vekst og verdiskaping i regionens næringsliv.	 <p>Rådet koordinere kommunenes arbeid med næringsareal. I tillegg bør rådet ta initiativ til å gi næringslivet tilgang på felles informasjon om tilgjengelig, og fremtidig næringsareal på Fosen.</p>

Arbeidskraft og kompetanse

Gjennom tett samarbeid skal det bli enklere for næringslivet å få tilgang til arbeidskraft og den rette kompetansen. Fosen skal, gjennom tett samarbeid om arbeidskraft og kompetanse, fremstå som en attraktiv region å bo og jobbe i.

Tiltak	Beskrivelse		Prioritert samarbeid
Utarbeide en pendlerstrategi	Mange pendler til og fra regionen. Det vil derfor være hensiktsmessig å utarbeide en pendlerstrategi. En slik strategi bør gjelde både inn- og utpendling. Dette for å enda bedre kunne legge til rette for at folk skal kunne bo på Fosen og pende ut, samt legge enda bedre til rette for pendling inn til Fosen.		Rådet bør ta initiativ til et slikt arbeid og samtidig sørge for at dette gjøres i tett samarbeid med næringslivet og pendlerforeninger.
Posisjonere Fosen som Co-working regionen	Mange har et ønske og behov for å jobbe hjemmefra eller fra hytta. Dette har blitt ekstra aktuelt etter coronapandemien. Fosen har muligheten til å etablere seg om co-workingregionen, hvor det er kontorplasser er lett tilgjengelig og attraktivt flere steder i regionen.		Rådet bør jobbe aktivt med å tilrettelegge for gode kontorfellesskapsløsninger flere steder på Fosen og bidra til den jobben som allerede gjøres for å etablerer flere co-workinglokasjoner på Fosen.
Arbeide aktivt for nyskaping og innovasjon	Det vil være viktig å legge til rette for et godt samarbeid med innovasjons- og kompetansemiljøene i regionen, herunder spesielt NTNU og SINTEF. Rådet bør ta initiativ til å knytte innovasjons- og kompetansemiljøene tettere sammen med næringslivet i regionen, eksempelvis gjennom regelmessige treffpunkter. Et annet viktig moment knyttet til innovasjon er virkemiddelapparatet. Her etterspør næringslivet et kontaktpunkt som kan hjelpe aktørene å navigere blant virkemidler og støttefunksjoner som kan være relevante for innovasjonsprosjekter.		Rådet bør være en fasilitator for å knytte næringslivet i regionen tettere sammen med innovasjonsmiljøene, samt bistå med å sette næringslivet i kontakt med ressurspersoner som kjenner virkemiddelapparatet.

Arbeidskraft og kompetanse forts.

Tiltak	Beskrivelse		Prioritert samarbeid
Være en aktiv pådriver for desentralisert høyere utdanning	Tilgang til utdanning er viktig for næringslivet i Fosenregionen. Det bør derfor legges enda mer vekt på å utvikle gode tilbud for desentralisert utdanning, både for yrkesgrupper i offentlig og privat sektor. Dette bør ses i sammenheng med co-workingsatsingen, for å kunne lage "co-education Fosen", der gode utdanningstilbud blir tilbudt samtidig som utdanningen kan tas sammen med andre i samme situasjon. Kompetanseforum Fosen vil være en viktig arena her.		Rådet har en viktig pådriverrolle i dette arbeidet. De bør sørge for at det blir iverksatt nødvendig arbeid for å tilrettelegge for gode desentralisert utdanningstilbud, samt etter - og videreutdanning.
Økt satsing på fagkompetanse	Næringslivet etterspør fagkompetanse. Det bør derfor legges til rette for at bedrifter kan tilby sine ansatte fagutdanning, eksempelvis gjennom fagbrev på jobb. I tillegg bør det arbeides aktivt for å rekruttere unge til fagarbeideryrket. Et annet viktig moment er å arbeide for å bevare de videregående skolene i regionen, da disse er viktig for god rekruttering til næringslivet. Alle disse elementene er viktig for å tilegne seg fagkompetansen næringslivet trenger.		Rådet bør prioritere dette arbeidet, i tett samarbeid med næringslivet og NAV. Rådet bør også jobbe politisk for å beholde de videregående skolene i regionen og etablering av en yrkesfagskole.
Videreutvikle kompetanseforum	Kompetanseforum Fosen bidrar med viktig kunnskap og arbeid for å koble folk og næringsliv. Dette arbeidet bør fortsette og videreutvikles.		Rådet bør aktivt delta i arbeidet med å videreutvikle Kompetanseforum Fosen.

Samferdsel og infrastruktur

God samferdsel og infrastruktur, både på vei, sjø og i form av digital kommunikasjon, er viktig for Fosenregionens videre verdiskaping og næringsutvikling. Dette satsningsområdet må ses i sammenheng med delstrategien til Fosenstrategien - Samferdsel og infrastruktur.

Tiltak	Beskrivelse	Prioritert samarbeid
Fortsette arbeidet med Stjørnfjordbrua og Fosenbrua	Det har over lengre tid vært jobbet med bruforbindelse som knytter Fosenregionen sammen, samt bru over Trondheimsfjorden for å knytte Fosen nærmere Trondheim. Næringslivet i regionene trekker frem dette som et av de viktigste enkelttiltakene for økt verdiskaping i regionen.	 <p>Gjennom å utøve et tydelig eierskap i Fosenbrua AS, kan Rådet være en viktig pådriver for arbeidet med bru over Trondheimsfjorden. Rådet bør også aktivt arbeide for realisering av Stjørnfjordbrua. Politisk jobbing opp mot Trondheim kommune, fylkeskommune og Storting vil være viktig i denne prosessen.</p>
Tilrettelegge for bedre kollektivtransport	Et kollektivtilbud som imøtekommer behovene til innbyggerne er viktig med tanke på bosetting i regionen. Kollektivtilbudet bør både tilrettelegge for mobilitet internt i regionen, men også tilrettelegge for mobilitet til omliggende regioner og Trondheim spesielt.	 <p>Rådet bør koordinere et tett og strategisk samarbeid med ATB slik at kollektivbehovet til regionen tilfredsstilles.</p>
Styrke digital infrastruktur	I Stortingsmeldingen "Digital agenda for Norge" har regjeringen fastsatt som overordnet mål at 90 prosent av husstandene skal ha tilbud om minst 100 Mbit/s bredbånd innen år 2020. I dag har 86 prosent av landets husstander tilgang til bredbånd med høy hastighet (>100/10 Mbit), mens for Fosenregionen er tilsvarende andel i snitt 40 til 50 prosent*.	 <p>Rådet bør sammen med fylkeskommunen utarbeide en plan for utbygging av den digitale infrastrukturen i regionen.</p>
Kartlegge potensialet for havneutvikling	Fosenregionen har en unik posisjon langs Trøndelagskysten, men har per dags dato ikke et etablert og utviklet havneanlegg. Et havneanlegg er viktig både med tanke på transport av varer, men ikke minst utvikling av regionen innenfor blå sektor. Indre Fosen har et eierskap i Trondheim Havn IKS (TH) som har 7 etablerte havneanlegg i regionen (Trondheim, Orkanger, Steinkjer, Stjørdal, Namsos, Frøya og Verdal).	 <p>Rådet bør utrede muligheten for å utvikle et havneanlegg som imøtekommer dagens havnekrav i samarbeid med Trondheim Havn IKS.</p>
Jobbe for bedre samferdselskoordinering	Å stå sammen om de viktigste samferdselsprioriteringene vil også fremover være en viktig jobb for Fosenkommunene. Gjennom et godt koordinert arbeid med samferdselsprioriteringene vil det være lettere å nå frem i regionale og nasjonale prioriteringer.	 <p>Rådet må aktivt følge opp samferdselsstrategien, og jobbe for å koordinere sine samferdselsprioriteringer i møte med regionale og nasjonale myndigheter.</p>

*Nasjonal kommunikasjonsmyndighets årlige statistikk for bredbånddekning i Norge

Vedlegg

Overordnede funn fra den interne analysen

Alle de fire kommunene på Fosen er intervjuet i forbindelse med dette arbeidet. De som har deltatt fra kommunene er ordfører, varaordfører, kommunedirektør/rådmann og opposisjonsleder. Rådsmedlemmene.

Funn fra intervjuene

Viktigste næringsområder

- Landbruk
- Bygg og anlegg
- Reiseliv og lokalmat
- Forsvar
- Havbruk

- Vindkraft
- Industri

Hvordan kan samarbeidet styrke næringsutvikling?

- Vi må samarbeide om det vi lykkes bedre med når vi står samla.
- Det er viktig at regionen, og ikke kommunene, har tett samarbeid, med viktig kompetansemiljø (f. eks SINTEF).
- Det er viktig å samarbeide om tilgang til kompetanse.
- Vi har gode erfaringer med å samarbeide om infrastruktur.

- Vi må samarbeide om gode rammebetingelser for næringslivet. Her kan vi lykkes hvis vi står samlet.
- Vi burde samarbeidet om næringsareal.
- Det er viktig å ikke ta bort det handlingsrommet hver enkelt kommune har. Dette vil kunne føre til konflikter.

Viktige utviklingstrekk/utfordringer

- Arbeidskraft
- Tilgang til rett kompetanse.
- Tilgjengelig kompetanse.
- Bærekraft kommer til å prege alt vi skal gjøre.

- spennende utvikling i blå sektor som kommer til å prege regionen fremover.
- Negativ befolkningsutvikling.
- Sentralisering

Suksessfaktorer

- Spissing, struktur og samarbeid er viktig for å lykkes.
- Ordførerne har en viktig rolle i å fremme de viktigste sakene for næringslivet opp mot regionale og nasjonale myndigheter.
- Vi må skape et engasjement, både blant politikere og næringsliv.

- Forankring er helt avgjørende for å lykkes.
- Det er viktig å ikke gape over for mye - vi må samarbeide om det vi er enig om.
- Tillit er helt avgjørende for å lykkes med samarbeidet.

